

Literární putování ulicemi hanáckých Athén a stezkami Hostýnských vrchů

Ve dnech 3.–5. května 2013 se studenti a pedagogové Ústavu české literatury a knihovnictví Filozofické fakulty Masarykovy univerzity vydali na osmé pokračování dnes již tradiční akce brněnských bohemistů Literární toulky. Cílem „toulkařů“ se tentokrát stalo moravské město Kroměříž, známé též pod svou přezdívkou Athény Hané, a nedaleký vrch Svatý Hostýn.

Počátek pátečního programu bohužel poznamenala nepřízeň počasí. Naše odhodláni poznat všechna kroměřížská zákoutí však bylo silnější, a tak nás od něj neodradila ani všudypřítomná hustá dešťová opona. První páteční zastávkou byl areál Květné zahrady, jinak též nazývané Libosad. V zahradě francouzského stylu, vybudované mezi léty 1665–1675, jsme měli možnost obdivovat nejen nekonečný labyrint zelených stěn a bohaté květinové ornamenty, ale i ústřední šestibokou barokní rotundu, v níž je již od roku 1906 nainstalována kopie Foucaultova kyvadla demonstrující otáčení planety Země kolem své osy.

Z kroměřížského Libosadu jsme se přesunuli do areálu Arcibiskupského zámku, kde se naším cílem stala zámecká obrazárna, která je zřejmě nejvíce známá pro svůj obraz *Appollo a Marsyas* od benátského malíře Tiziana. Mezi velká jména kroměřížské sbírky obrazů však nepatří pouze Tizian, a tak jsme své zklamání z aktuální nepřítomnosti kroměřížského skvostu rychle rozehnali pohledem na díla Jana Brueghela, Anthonise van Dycka, Lucase Cranacha staršího a dalších.

Opomenout jsme samozřejmě nemohli ani 84 metrů vysokou zámeckou věž, ze které jsme s úžasem přehlédli celou Kroměříž, mezi jejíž dominanty kromě samotného zámeckého areálu bezesporu patří Velké náměstí s barokním mariánským sloupem a dochovaným systémem podloubí, barokní kostely Nanebevzetí Panny Marie a svatého Jana Křtitele nebo gotický kostel svatého Mořice.

Posledním odpoledním zastavením byly na našem putování Kroměříží Arcibiskupské zámecké sklepy, založené olomouckým biskupem Brunem ze Schauenburku v roce 1266. Podzemní prostory, i v současnosti využívané pro výrobu a skladování ryze přírodních mešních vín, jsou mimo jiné také jedinečným dokladem historických proměn zámeckého areálu, pod nímž se v hloubce 6,5 metru rozprostírají. Ve sklepích, kde je možné se dotknout dokonce i dřevěného sudu z roku 1805, jsou do dnešních dní dochovány nejstarší části zdiva původního gotického hradu z 13. století. Ujít jsme si samozřejmě nemohli nechat

ani možnost ochutnávky kroměřížských vín, jež se pod podlahami zámku vyrábějí již téměř 750 let.

Program pátečního dne zakončil večerní referátní blok, který svým příspěvkem *Milostné básně Petra Borkovce* zahájila Hana Matulová. Borkovcovu nejnovější básnickou sbírku představila jako originální počín, jejíž milostný rozměr je úzce spjat s bolestnou ironií a citovou rozkolísaností lyrického subjektu a taktéž s bohatou symbolikou. Konkrétní rysy Borkovcových básní referentka demonstrovala během společné interpretace jedné z básní sbírky, *Staré páry*. Druhým referátem pátečního večera navázala Jana Vrzalíková, když se ujala nelehkého úkolu nastínění základních možností a způsobů studia filmových adaptací. Svého úkolu se zhostila se skutečně obdivuhodným zájmem a za využití konkrétních knižních předloh a jejich filmových verzí vysvětlila, co konkrétně studium filmových adaptací vyžaduje, jaké otázky si klade a jakým způsobem se na ně snaží odpovídat. O poslední výstup pátečního referátního bloku se zasloužil Jarmil Vepřek, který přerušil linii literárních témat a představil na Literárních toulkách poměrně neobvyklé, o to však zajímavější téma internetových blogů. Progresivně se rozvíjející druh internetové komunikace popsal jako prostředek rozmanité a stylově nedefinovatelné komunikace, jenž se v průběhu svého vývoje, odstartovaného masovým rozvojem internetu, stal novým analytickým žánrem blížícím se komentáři či glose, avšak s výraznou mírou subjektivity a projevované persvaze.

Druhý den Toulek jsme zahájili prohlídkou historických sálů Arcibiskupského zámku. Ocitli jsme se tak nejen v prostorách Loveckého sálu nebo Carského pokoje, ale i na místě, které v letech 1848–1849 proslulo jako dějiště konání Ústavodárného říšského sněmu rakouských národů. Ač velmi neradi, museli jsme zámecký areál opustit, abychom se přesunuli na téměř 40 kilometrů vzdálený Svatý Hostýn. Na vrcholu významného mariánského poutního místa si naši pozornost okamžitě získala monumentální bazilika Nanebevzetí Panny Marie a následně i dvě křížové cesty. Mnozí „toulkaři“ si při obcházení 14 zastavení, jež na vrcholu Hostýna lemují prostor původního pravěkého hradiště, jistě vzpomněli na páte bohemistické putování spojené s postavou architekta Dušana Jurkoviče. Stejně jako jsme Jurkovičův osobitý rukopis obdivovali již na beskydských Pustevnách, jsme si jeho pojetí folklorní secese znovu připomněli i nyní právě jednou z hostýnských křížových cest. Sobotní odpoledne již pomalu začínalo prostor přenechávat večeru, a tak nezbylo než ze Svatého Hostýna sestoupit a vlakem se vydat zpět do ulic města Kroměříže.

Večerní program druhého dne byl opět vyhrazen referátům. Jako první, s příspěvkem o Janu Miličovi z Kroměříže, vystoupila Marcela Horáková. Ve svém referátu se zaměřila především na jeho přerod z pražského kanovníka v radikálního asketu, jenž se v rámci svých snah o nalezení Antikrista nezdráhal vyslovit dokonce ani jméno českého

krále Karla IV. Taktéž zdůraznila jeho přínos českému kazatelství, pro které mimo jiné vytvořil i odpovídající terminologický aparát. O druhý příspěvek sobotního večera se postarala Anna Kubalíková. Ta ve svém originálně zpracovaném referátu, využívajícím kombinace výkladu a tvůrčích úkolů, „toulkařům“ přiblížila postavu kroměřížského rodáka, písničkáře a skladatele Karla Kryla. Zážitek všech zúčastněných byl skutečně obrovský a Karla Kryla, si paměti bezesporu uchovají jako člověka, jehož citlivá duše byla poznamenána nejen prožitou nesvobodou totalitního prostředí, ale i rozhodnutím opustit milovanou zemi a poznat lidskou důstojnost za hranicemi Československa.

Osmé pokračování Literárních toulek bezesbytku naplnilo základní ideu této akce, když účastníkům v nabitém víkendovém programu představilo krásy jednoho z nejmalebnějších moravských měst. Již nyní jistě všichni „toulkaři“ plni zvědavosti očekávají, na jaké historicky, kulturně a literárně významné město svoji pozornost zaměříme příště. Organizační tým jim tímto vzkazuje, že se mají nač těšit, jelikož ani na devátém putování brněnských bohemistů nebude o nevšední zážitky nouze.

Tomáš Beránek